

ISSN 1392-0391

Simono Daukanto 200 - osioms metinėms

LIETUVIŲ ATGIMIMO ISTORIJOS STUDIJOS

5

Simonas Daukantas

Vilnius

VILTIS

1993

UDK 947. 45: 929 Daukantas
Li-191

Redakcinė kolegija:

Egidijus Aleksandravičius
Antanas Kulakauskas
Rimantas Miknys
Egidijus Motieka (vyriausiasis redaktorius)
Giedrius Subačius
Antanas Tyla

Sudarytojai:

Giedrius Subačius
Egidijus Aleksandravičius
Egidijus Motieka
Rimantas Miknys

Recenzavo

hab. dr. *Vytautas Vanagas*

Leidinį parengti talkino

Raimundas Lopata
Vladas Sirutavičius

TURINYS

PRATARMĖ	5
I. STRAIPSNIAI. STUDIJS	7
<i>Elmantas Meilus</i> APIE DAUKANTŲ GIMINĘ	8
<i>Roma Bončkutė</i> PIRMOJI LIETUVIŠKA ISTORIJA: DU SIMONO DAUKANTO "DARBŲ" RANKRAŠČIAI	50
<i>Giedrius Subačius</i> SIMONO DAUKANTO POŽIŪRIS Į BENDRINĘ KALBĄ	63
<i>Saulius Pivoras</i> "VARGO PELĖ": LIETUVOS NACIONALINĖS ISTORIOGRAFIJOS PRADININKAS SIMONAS DAUKANTAS	69
<i>Vytautas Berenis</i> SIMONO DAUKANTO IR JUOZO JAROŠEVIČIAUS ISTORINĖS LIETUVOS SAMPRATA	90
<i>Zigmantas Kiaupa</i> SIMONO DAUKANTO PARENGTI LIETUVOS METRIKOS MEDŽIAGOS RINKINIAI	104
<i>Egidijus Aleksandravičius</i> SIMONO DAUKANTO KNYGŲ LEIDĖJAS KSAVERAS KANAPACKIS	118
<i>Kazys Grigas</i> BELETRISTINIO IR MOKSLINIO STILIAUS PRADAI SIMONO DAUKANTO "BŪDE"	133
<u>Vytautas Jurgutis</u> SIMONO DAUKANTO "DAINĖS ŽEMAIČIŲ"	142

II. RECENZIJOS	159
<i>Giedrius Subačius</i> KNYGA DAUKANTO BIČIULIAMS (EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS. PRIEŠ AUŠRĄ: JAUNIEJI DAUKANTO BIČIULIAI. – VILNIUS: ŽALTVYKSLĖ, 1990. 190 P.)	160
III. PUBLIKACIJOS	168
SIMONO DAUKANTO RAŠYTI PRAŠYMAI <i>Parengė Vytautas Merkys</i>	169
IŠ TRIJŲ SIMONO DAUKANTO UŽRAŠŲ KNYGŲ <i>Parengė Roma Bončkutė</i>	195
SIMONO DAUKANTO ŽEMAIČIŲ PRIVILEGIJŲ RINKINIO PRATARMĖ <i>Parengė Zigmantas Kiaupa</i>	207
SIMONO DAUKANTO 1842 M. RUGSĖJO 9 D. LAIŠKO TEODORUI NARBUTUI PRIEDAI <i>Parengė Zigmantas Kiaupa</i>	226
<i>Saulius Žukas</i> PIRMASIS DOKUMENTŲ RINKINYS APIE SIMONĄ DAUKANTĄ "MEDEGA S. DAUKANTO BIJOGRAFIJAI" (1898 M.)	246
STRESZCZENIE	387
SUMMARY	394
ZUSAMMENFASSUNG	401
PENKTOJO TOMO AUTORIAI	409
ASMENŲ RODYKLĖ	411
VIETŲ RODYKLĖ	420

Lietuvių atgimimo istorijos studijos 1993

T. 5

Simonas Daukantas

SIMONO DAUKANTO RAŠYTI PRAŠYMAI

Parengė Vytautas Merkys

Simono Daukanto studijos Vilniaus universitete, tarnyba Senate ir bajoriškos kilmės įrodinėjimai yra bene spalvingiausi jo biografijos faktai, daugiau ar mažiau determinavę pačias kūrybines galias bei jų raiškos galimybes. Dar 1972 metais, rašydamas knygelę apie Daukantą (antras jos leidimas išėjo 1991 m.), archyvuose radau daug tam tinkamos medžiagos, kuri, deja, vėliau nesusilaukė kitų tyrinėtojų dėmesio. Dabar, suprasdamas, kaip kartais nelengva pasiekti archyvus, ypač esančius už Lietuvos ribų, ryžausi paruošti publikaciją, kurios pagrindą sudaro autentiški Daukanto prašymai, rodantys jo studijas universiteto literatūros ir laisvųjų menų fakultete, rūpesčius dėl bajorystės dokumentų gavimo, tarnybą Senate, paskutiniąsias atostogas, ligas, atsistatydinimą iš tarnybos ir pensijos išsirūpinimą. Greta taip pat skelbiami svarbiausi raštai, susidarę valdžios įstaigose dėl šių Daukanto prašymų. Reikliausiems tyrinėtojams dar pateikiami šioje susirašinėjimo grandinėje funkcionavusių antraeilių raštų sąrašai.

Datos paliktos senuoju kalendoriumi.

PUBLIKACIJA

1. 1825 m. balandžio 12 d. Prašymas Vilniaus universitetui, kad būtų išduotas pažymėjimas apie lotynų, rusų ir lenkų literatūros egzaminų išlaikymą

Rządu Imperatorskiego Wileńskiego Uniwersytetu
Od niżej podpisanego najpokorniejsza

Prośba

W roku 1816 byłem w liczbie uczniów Cesarskiego Wileńskiego Uniwersytetu oddziału literatury i sztuki pięknych, słuchałem przez dwa lata kursów literatury łacińskiej, rosyjskiej i polskiej i examina półroczne w tych przedmiotach zdawałem. Najpokorniej przeto upraszam Rządu Uniwersytetu, aby raczył wydać mi świadectwo o słuchaniu przezemnie wyżej wspomnianych przedmiotów.

Roku 1825 m—ca aprila 12 dnia
Szymon Dowkont, M. O. P.

Kanceliarijos pastaba: Nr. 1054. 1825 (r.). Otrzymano 14 kwietnia 1825.
Originalas: Lietuvos valstybinis istorijos archyvas. F. 521. Ap. 1. B. 777. L. 18.

VERTIMAS

Vilniaus Imperatoriškojo Universiteto Vadovybei
Žemiau pasirašiusiojo nuolankiausias

Prašymas

1816 metais buvau Vilniaus imperatoriškojo universiteto literatūros ir laisvųjų menų fakulteto mokėtojas, dvejus metus klausiau lotynų, rusų bei lenkų literatūros kursų ir laikiau šių disciplinų pusmetinius egzaminus. Dėl to nuolankiausiai Universiteto vadovybę prašau malonėti man išduoti pažymėjimą, kad šiuos dalykus esu išklausęs.

Simonas Daukantas, a(bieju)
t(eisiu) m(agistras)

1825 m. balandžio 12 d.

Kanceliarijos pastaba: Nr. 1054. 1825 (m). Gauta 1825 m. balandžio 14 d.

2–6. *Prašymai ir kiti raštai dėl Daukantų giminės bajoriškos kilmės pripažinimo¹*

2. *1837 m. vasario mėn. S. Daukanto prašymas carui, kad Heroldija grąžintų dokumentų bajorystei įrodyti originalus.*

- ¹ Apie S. Daukanto bajorystę šalia čia publikuojamų 2–6 dok. toje pačioje byloje – RVIA. F. 1343. AP. 20. B. 2485, kuri pavadinta “Valdančiojo senato Heroldijos byla apie Daukantų giminės bajorišką kilmę. Gauta 1832 m. sausio 9 d., išspręsta 1833 m. gegužės 15 d., (baigta) 1845 m. gegužės 15 d.” (45 lapai) – dar yra šie raštai:
  1. 1832 m. spalio 29 d. Nr. 988. Vilniaus bajorų deputatų susirinkimo raportas Heroldijai. S. Daukanto prašymu siunčia Daukantų bajorystę įrodančius dokumentus ir susirinkimo priimtą kilmės nustatymą (Tėn pat. L. 1. Originalas).
  2. 1832 m. sausio 13 d. Su raštu Nr. 988 atsiųstas Vilniaus bajorų deputatų susirinkimo priimta Daukantų giminės (Olivos herbo) bajoriškos kilmės nustatymas (Tėn pat. L. 2–3, 36–37. Patvirtintas vertimas iš lenkų į rusų k.).
  3. 1832 m. Bajorų Daukantų (Olivos herbo) genealoginė linija (Tėn pat. L. 6–7. Patvirtintas vertimas iš lenkų į rusų k.).
  4. 1832 m. Daukantų giminės bajoriškos kilmės dokumentų sąrašas (Tėn pat. L. 24. Originalas).
  5. 1644–1829 m. Daukantų giminės bajorišką kilmę įrodantys dokumentai (Tėn pat. L. 8–23. Patvirtinti dokumentų vertimai į rusų k.).
  6. 1841 m. rugpjūčio 22 d. Jakutijos pėstininkų pulko bataliono gydytojo Aleksandro Daukanto prašymas carui. Prašytojo adresas: “gyvenu Chersono karo ligoninėje”. Prašo Heroldijos pažymėjimo apie savo bajorišką kilmę, nes 1833 m. gegužės 15 d. Heroldija patvirtinusi jo ir kitų giminaičių bajorystę. Pažymėjimą prašo įteikti broliui S. Daukantui (Tėn pat. L. 38. Originalas).
  7. 1841 m. rugsėjo 3 d. Išrašas iš Heroldijos žurnalo. Patvirtinta, kad 1833 m. gegužės 15 d. buvo pripažinta tik vieno S. Daukanto bajoriška kilmė, o visos Daukantų giminės bajorystės Heroldija nesvarstė (Tėn pat. L. 38 atv. Patvirtintas išrašas).
  8. 1842 m. gegužės 30 d. Heroldijos sekretoriaus pažyma, kad tos dienos Heroldijos sprendimu tą pačią dieną Kontautui (!) išduotas bajorystės liudijimas (Tėn pat. L. 39 atv. Patvirtintas raštelis).
  9. 1845 m. gegužės 15 d. Heroldijos sekretoriaus pažyma, kad gautas S. Daukanto prašymas (žr. 5 dok.) ir kad paties S. Daukanto bajorystė patvirtinta. S. Daukanto prašymą patenkinti, paruošti patvirtinimo sprendimo nuorašą, per policiją išsiųsti prašytojui ir išreikalauti mokesť už herbinį popierių. Priešašas: įvykdyta 1845 m. birželio 27 d. (Tėn pat. L. 41–42. Originalas).
  10. 1845 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 26951. Peterburgo policijos valdybos 1 departamento pirmininko raštas Heroldijai. Heroldijos 1845 m. birželio 28 d. raštu Nr. 10812 atsiųstas Heroldijos sprendimo nuorašas S. Daukantui įteiktas ir herbinio popieriaus mokesť išieškotas bei apskrities išdinei išsiųstas (žr. 6 dok.) (Tėn pat. L. 43. Originalas).

Всепокорнейший, Державнейший, Великий Государь
Император Николай Павлович, Самодержец Всероссийский,
Государь Всемиловитвейший!

Просит служащий Правительствующего сената в I-м департаменте, из дворян, коллежский асессор Семен Георгиев сын Довконт о нижеследующем.

Правительствующего сената Герольдия по рассмотрении представленных из Виленского депутатского собрания документов о дворянском происхождении рода моего, состоявшегося в ней 15-го мая 1833 года резолюциею, утвердила меня и род мой в сем достоинстве, о чем и Дворянскому собранию дано знать указом. А ныне я имею необходимую надобность в подлинных документах о дворянстве рода моего, то всеподданейше прошу:

Дабы высочайшим Вашего Императорского Величества указом повелено было, сие прошение приняв, записать о возвращении под росписку мою подлинных документов, за оставлением при деле переводов, учинить законное постановление.

Всемиловитвейший Государь! Прошу Вашего Императорского Величества о сем моем прошении решение учинить.

Февраля дня* 1837 года.

К поданию надлежит Правительствующего сената в Геральдию. Прошение сие сочинял, набело переписал и к оному руку приложил служащий Правительствующего сената в I-м департаменте коллежский асессор Семен Георгиев сын Довконт.

Kanceliarijos pastabos: 1. (Получено) 8 февраля 1837 года. 2. (Документы возвращены) 11 марта 1837.

Originalas: Rusijos valstybinis istorijos archyvas Peterburge, toliau — RVIA. F. 1343. Ap. 20. B. 2485. L. 35.

VERTIMAS

Uoliausiasis, Galingiausiasis, Didysis Valdove Imperatoriau Nikolajau
Pavlovičiau, Visos Rusijos Monarche,
Maloningiausias Viešpatie!

Prašo Valdančiojo senato 1-ojo departamento tarnautojas, iš bajorų,

kolegijos asesorius Simonas, Jurgio s., Daukantas dėl sekančio dalyko.

Valdančiojo senato Heroldija išnagrinėjo Vilniaus bajorų deputatų susirinkimo pateiktus dokumentus apie mano giminės bajorišką kilmę ir **1833 m. gegužės 15 d.** priimta rezoliucija patvirtino šį mano ir mano giminės titulą, tai savo įsaku pranešama ir Bajorų susirinkimui. Dabar man būtinai prisireikūs mano giminės bajorystę patvirtinančių dokumentų, nuolankiausiai prašau, kad aukščiausiuoju Jūsų imperatoriškosios didenybės įsaku būtų liepta, priėmus šį mano prašymą, padaryti šį patvarkymą dėl (atitinkamo) įrašo ir kad man būtų pagal parašą gražinti dokumentų originalai, byloje palikus jų vertimus.

Maloningiausias Valdove! Prašom Jūsų Imperatoriškosios didenybės priimti sprendimą dėl šio mano prašymo.

1837 m. vasario mėn.*

Skirta įteikti Valdančiojo senato Heroldijai.

Šį prašymą kūrė, švariai perrašė ir savo ranka pasirašė Valdančiojo senato 1-ojo departamento tarnautojas kolegijos asesorius Simonas,
Jurgio s. Daukantas.

Kanceliarijos pastabos: 1. (Gauta) 1837 m. vasario 8 d. 2. (Dokumentai gražinti) 1837 m. kovo 11d.

3. 1833 m. gegužės 15 d., išrašas padarytas po 1837 m. vasario mėn. Heroldijos sprendimas pripažinti S. Daukanto bajorišką kilmę

1833 года мая 15 дня в журнале Герольдии под № 9 записано: Герольдия по рассмотрении документов, представленных Виленским д(ворянским) д(епутатским) собранием при рапорте от 29 октября 1832 года за № 988 о дворянском происхождении рода **Довконтов**, определила: поелику из документов о дворянском происхождении Семена Егорова сына Довконта обнаруживается, что предки его владели недвижимост(ям)и дворянскими, с крестьянскими именьями, дед его Яков Довконт по привилегии короля польского Станислава Августа 1766 года пожалован возным самогитского княжества, а происхождение же нынешнего просителя от отца Георгия Яковлевичя Довконта утверждается

*Diena nepažymėta.

метрикою о крещении, заверенною духовною консисториею и ревизскими сказками, а потому уведомить экспедицию о производстве в чин, что 9 класса Симона* Егорова сына Довконта из дворян считать следует, возвратив и препровожденные из оной о дворянстве его бумаги.

Протоколист Сергей
(*pavardė neįskaitoma*)

Patvirtintas išrašas: RVIA. F. 1343. Ap. 20. B 2485. L. 34.

VERTIMAS

1833 m. gegužės 15 d. Heroldijos žurnale 9–tu numeriu įrašyta: Heroldija, išnagrinėjusi Vilniaus bajorų deputatų susirinkimo 1832 m. spalio 29 d. raportu Nr. 988 pristatytus dokumentus apie **Daukantų** giminės bajorišką kilmę, nusprendė: kadangi iš dokumentų apie Simono, Jurgio s., Daukanto bajorišką kilmę matyti, jog jo protėviai valdė bajorišką nekilnojamąjį turtą – dvarus su valstiečiais, jo senelis Jokūbas Daukantas lenkų karaliaus Stanislovo Augusto 1766 metų privilegija buvo paskirtas Žemaičių kunigaikštystės vazniu, o dabartinio prašytojo kilmė per tėvą Jurgį, Jokūbo s., Daukantą nustatoma krikšto metrikais, patvirtintais dvasinės konsistorijos ir reviziniais surašymais, todėl pranešame titulų teikimo ekspedicijai, kad IX klasės (tarnautoją) Simoną, Jurgio s., Daukantą reikia laikyti kilusiu iš bajorų, grąžinant ir gautuosius iš jos popierius apie S. Daukanto bajorystę.

Protokoluotojas Sergejus
(*pavardė neįskaitoma*)

4. 1842 m. gegužės 11 d. *Prašymas carui, kad Heroldija išduotų liudijimą apie Daukantų šeimos bajorystės patvirtinimą*

Всепресветлейший, Державнейший, Великий Государь
Император Николай Павлович, Самодержец Всероссийский,
Государь Всемиловивейший**

Просит служащий в 1-ом отделении 3-го департамента
Правительствующего сената коллежский асессор Семен Егоров
сын Довконт о нижеследующем.

По представлению *** из Виленского дворянского собрания документам род мой определением Герольдии 23 мая 1831 года утвержден дворянским, ныне желая иметь в том свидетельство Правительствующего сената Герольдии и прилагая при сем один лист гербовой бумаги 90 коп. серебром достоинства всеподданейше прошу,

Дабы повелено было сие мое прошение принять и просимое свидетельство об утверждении рода моего в дворянстве выдать под мою расписку.

К поданию следует в Герольдию Правительствующего сената.
Мая 11 дня 1842 года.

Прошение сие сочинял и писал сам проситель
Коллежский асессор Семен Егоров сын Довконт
Жительство имею 4-й части 2-го квартала в доме
Горышнева, № 9.

Kanceliarijos pastabos: 1. Подано 11 мая 1842. 2. По зак(лючению) Герольдии 30 мая 1842 года выдано Конттовту**** свидетельство о дворянстве того числа. За помощ(ника) секр(етаря) (*parašas neįskaitomas*).

Originalas: RVIA. F. 1443. Ap. 20. B. 2485. L. 39.

VERTIMAS

Šviesiausiasis, Galingiausiasis, Didysis Valdove Imperatoriau
Nikolajau Pavlovičiaus, Visos Rusijos Monarche, Maloningiausiasis
Viešpatie,

Prašo Valdančiojo senato 3-ojo departamento 1-ojo skyriaus tarnautojas kolegijos asesorius Simonas, Jurgio s., Daukantas dėl tokio dalyko.

Vilniaus bajorų susirinkimo pateiktais dokumentais Heroldijos 1831 m.

*Taip tekste

**Iki čia tekstas spausdintas.

***Taip originale.

****Taip originale.

gegužės 23 d. nutarimu mano giminei buvo patvirtinta bajorystė, dabar norėdamas turėti Valdančiojo senato Heroldijos liudijimą, pridėjęs 90 sidabro kp. vertės herbinių popieriaus lapą, nuolankiausiai prašau, kad būtų liepta ši mano prašymą priimti ir prašomąjį liudijimą dėl mano giminės bajorystės patvirtinimo išduoti, paėmus mano parašą.

Skirta paduoti Valdančiojo senato Heroldijai.

1842 m. gegužės 11 d.

Šį prašymą kūrė ir rašė pats prašytojas

Kolegijos asesorius Simonas, Jurgio s., Daukantas

Gyvenu 4-tosios dalies 2-ojo kvartalo Goryševu name Nr. 9.

Kanceliarijos pastabos: 1. Paduota 1842 m. gegužės 11 d. 2. Heroldijos 1842 m. nutarimu tą pačią dieną Kontautui išduotas bajorystės liudijimas. Už sekr(etoriaus) pad(ėjęją) (*parašas neįskaitomas*).

5. 1845 m. kovo mėn. *Prašymas carui, kad Heroldija išduotų liudijimą apie Daukantų, Simono ir Aleksandro, bajorišką kilmę*

Всепресветлейший, Державнейший, Великий Государь
Император Николай Павлович, Самодержец Всероссийский,
Государь Всемилостивейший!

Просит Правительствующего сената 3-го департамента 1-го отделения помощник метриканта коллежский асессор Семен Егоров сын Довконт о нижеследующем.

При рапорте Виленского дворянского собрания от 13 января 1832 года представлены были в Герольдию доказательства о дворянстве рода моего, которые Герольдиею 15-го мая 1833-го года рассмотрены и я с братом моим Александром в дворянском достоинстве утверждены. Ныне же имея надобность в копии с означенного определения Герольдии, почему, прилагая при сем лист гербовой бумаги в 60 коп. серебром, всеподданейше прошу дабы повелено было просителю копию с определения об утверждении рода нашего в дворянстве выдать мне.

Марта дня* 1845-го года.

Прошение сие к подаче надлежит в Герольдию Правительствующего сената.

Прошение писал я сам, проситель,
Помощник метриканта коллежский асессор
Семен Егоров сын Довконт руку приложил
Жительство просителя 4-й Адм(иралитетской) части 2
квартала в доме церкви св. Станислава № 10.

Originalas: RVIA. F. 1343. Ap. 20. B. 2485. L. 40.

VERTIMAS

Šviesiausiasis, Galingiausiasis, Didysis Valdove Imperatoriau Nikolajau
Pavlovičiau, Visos Rusijos Monarche, Maloningiausiasis Viešpatie!

Prašo Valdančiojo senato 3-ojo departamento 1-ojo skyriaus metrikanto
padėjėjas kolegijos asesorius Simonas, Jurgio s., Daukantas dėl sekancio
dalyko.

Vilniaus bajorų (deputatų) susirinkimo 1832 m. sausio 13 d. raportu
buvo Heroldijai pateikti įrodymai dėl mano giminės bajorystės, kurios 1833
m. gegužės 15 d. išnagrinėjo ir mane su mano broliu Aleksandru bajorais
patvirtino. Dabar man prireikus šio Heroldijos patvirtinimo nuorašo,
 pridėjęs 60 sidabro kp. vertės herbinių popieriaus lapą, nuolankiausiai
prašau, kad būtų liepta išduoti man mūsų giminės bajorystės patvirtinimo
nuorašą.

1845 m. kovo mėn.*

Šis prašymas skirtas paduoti Valdančiojo senato Heroldijai.

Prašymą rašiau aš pats, prašytojas,

Metrikanto padėjėjas kolegijos asesorius Simonas, Jurgio s.,

Daukantas parašą padėjo

Prašytojas gyvena 4-osios Admiraliteto dalies 2 kvartalo šv. Stanislovo
bažnyčios name Nr.10.

6. 1845 m. liepos 9 d. S. Daukanto raštiškas patvirtinimas, kad gavo
Heroldijos nutarimo dėl savo bajoriškos kilmės nuorašą

1845 года июля 9 дня 4 части съезжему коллежский асессор
Семен Егоров Довконт дал подписку в том, что приложенную

*Diena nepažymėta.

при отношении Герольдии № 10812 копию с определения о дворянстве я получил и подлежащие за негербовую бумагу деньги у сего представляю.

*Выпись означенную получил и пошлины за лист гербовой бумаги 120 коп. достоинства уплатил.

Коллежский асессор Семен Довконт
Отдавал надзиратель (*parašas neįskaitomas*)

Originalas: RVIA. F. 1343. Ap. 20. B. 2485. L. 44.

VERTIMAS

1845 m. liepos 9 d. 4 dalies areštinės prižiūrėtojai kolegijos asesoriai Simonas, Jurgio s., Daukantas patvirtina parašu, kad prie Heroldijos rašto Nr. 10812 pridėta nutarimo dėl bajorystės nuorašą gavau ir drauge priklausančius už neherbinių popierių pinigus pristatau.

Minėtąjį išrašą gavau ir mokesį už neherbinio popieriaus lapą 120 kp. sumokėjau.

Kolegijos asesorius Simonas Daukantas
Įteikė prižiūrėtojas (*parašas neįskaitomas*).

7–15. S. Daukanto prašymai ir kiti raštai dėl atostogų, atleidimo iš tarnybos ir pensijos paskyrimo²

* Toliau rašyta Daukanto ranka.

- ² Apie S. Daukanto tarnybos Senate pabaigą yra ši atskira byla: RVIA. F. 1347. Ap. 94. B. 237. – “1850 m. birželio 13 d. Valdanciojo senato 3-jo departamento 1-ojo skyriaus oberprokuroro ekspedicijos byla dėl metrikanto padėjėjo Daukanto leidimo atostogų, čia pat ir apie jo atleidimą iš tarnybos”, 37 lapai. Visi 7–15 dokumentai publikuojami iš šios bylos, be to, lieka nepaskelbti šie raštai:
1. 1850 m. birželio 15 d. Nr. 665. Valdanciojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokuroro raštas teisingumo ministrui. Praneša apie S. Daukanto prašymą dėl atostogų, kurioms kliūčių neturi (Tėn pat. L. 1 atv. Siunčiamojo rašto nuorašas).
  2. 1850 m. birželio 21 d. Nr. 3388. Teisingumo ministro atsakymas į minėtojo oberprokuroro raštą Nr. 665. S. Daukantai atostogas leidžia. Raštas gautas 1850 m. birželio 24 d. (Tėn pat. L. 2. Originalas).
  3. 1850 m. rugsėjo 9 d. Nr. 15959. Kauno gubernijos valdybos raštas, pasirašytas už gubernatorių /Iždo?/ rūmų valdytojo, Valdanciojo senato 3 departamento 1 skyriui. Siunčia medicinos pažymėjimą (žr. 10 dok.) apie S. Daukanto susirgimą. Adresato rezoliucija: pristatyti finansų ministrui (Tėn pat. L. 4. Originalas).

4. 1850 m. rugsėjo 20 d. Nr. 982. Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokuroro raštas teisingumo ministrui. Persiunčia medicinos pažymėjimą apie S. Daukanto susirgimą (Tėn pat. L. 5. Siunčiamojo rašto nuorašas).
5. 1850 m. gruodžio 30 d. Nr. 1339. Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokuroro raštas teisingumo ministrui. Persiunčia S. Daukanto prašymą (žr. 9 dok.) (Tėn pat. L. 8. Siunčiamojo rašto nuorašas).
6. 1849 m. S. Daukanto tarnybos formuliarinis sąrašas, pasirašytas Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokuroro. Visi duomenys pakartoti 1851 m. atestate (žr. 11 dok.) (Tėn pat. L. 9–13. Originalas).
7. 1851 m. vasario 26 d. Nr. 145. Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokuroro raštas šio skyriaus (?) egzекutoriu i Ščurevui. Praneša, kad nuo 1851 m. vasario 4 d. S. Daukantas atleistas iš tarnybos (Tėn pat. L. 16. Siunčiamojo rašto nuorašas).
8. 1851 m. vasario 26 d. Nr. 3780. Finansų ministerijos departamento vicedirektoriaus (pasirašyta už jį) raštas Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus e. oberprokuroro p. Prašo S. Daukanto pensijos nustatymo reikalui atsiųsti tarnybinį formuliarą su duomenimis iki pat atleidimo iš tarnybos (Tėn pat. L. 17. Originalas).
9. 1851 m. kovo 13 d. Nr. 252. Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokuroro raštas Teisingumo ministerijos departamentui. Atsako į raštą Nr. 3780 ir siunčia S. Daukanto tarnybos formuliarinį sąrašą bei reikalingų žinių sąrašą (Tėn pat. L. 18. Siunčiamojo rašto nuorašas).
10. 1851 m. kovo 10 d. S. Daukanto tarnybos formuliarinis sąrašas, minimas oberprokuroro rašte Nr. 3780. Sąrašo duomenys pakartoti S. Daukanto atestate (žr. 11 dok.) (Tėn pat. L. 19–20. Nuorašas be parašų). Formuliarinis sąrašas, praleidus jo antraštę ir datą, skelbtas (drauge su vertimu į lietuvių k.): Janulaitis A. Daukanto laišakai // Mūsų senovė. – 1922. – T. 1. – Nr. 4/5. – P. 793–795).
11. 1851 m. pradžia. Žinių, reikalingų S. Daukanto pensijai išrūpinti, sąrašas. Yra šie duomenys: paskutinėje tarnyboje S. Daukantas iš izdo gavo per metus algos 285 sidabro rb. 29 kp. ir maistpinigių 57 sidabro rb. 18 kp.; jokios kitos pensijos ir specialaus apdovanojimo laipsniu (činom) neturi; pensijos pats paprašė; nebuvo nei teistas, nei tardytas; pensiją nori gauti iš Telšių apskrities izdinės (Tėn pat. L. 23. Siunčiamojo rašto nuorašas).
12. 1851 m. kovo 13 d. Nr. 254. Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokuroro raštas Kauno gubernijos prokurorui. Siunčia S. Daukanto atestatą (žr. 11 dok.) ir prašo jį įteikti S. Daukantui Varniuose, paimant jo parašą (Tėn pat. L. 18 atv. Siunčiamojo rašto nuorašas).
13. 1851 m. kovo 17 d. Nr. 5185. Teisingumo ministerijos departamento vicedirektoriaus (pasirašė už jį) raštas Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokurorui. Klausia, ar neprieštarauja, kad S. Daukantui būtų duota teisė nešioti paskutiniosios tarnybos mundurą (Tėn pat. L. 24. Originalas).
14. 1851 m. balandžio 16 d. Nr. 346. Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokuroro raštas Teisingumo ministerijos departamentui. Atsako į raštą Nr. 5185. Neprieštarauja, kad S. Daukantui būtų leista nešioti mundurą (Tėn pat. L. 25. Siunčiamojo rašto nuorašas).

7. 1850 m. birželio mėn. S. Daukanto prašymas dėl atostogų

Копия
По титуле

Просит помощник метриканта коллежский ассессор Семен Егоров сын Довконт о нижеследующем.

Для поправления здоровья моего по совету врачей желаю отправиться в Виленскую и Ковенскую губернии на три месяца и потому прилагая при сем 90 коп. дост(оинства) гербовой бумаги всеподданейше прошу,

Дабы повелено было уволить меня на три месяца в вышеозначенные губернии и снабдить для сего надлежащим видом.

Июля дня* 1850 г.

К под(аче) над(лежит) к об(ер)-прок(урорским) дел(ам) 1 отд(еления) 3 д(епартамен)та Пр(авительствующего) сената.

Kanceliarijos pastaba: (Получено) 13 июля

Rezoliucija: Представить г. у(правляющему) М(инистерством) ю(стиции).

Nuorašas: RVIA. F. 1347. Ap. 94. B. 237. L. 1.

VERTIMAS
Nuorašas
Kreipinys

Prašo metrikanto padėjėjas kolegijos asesorius Simonas, Jurgio s.,
Daukantas dėl tokio dalyko:

Sveikatai pataisyti, gydytojų patariamias, turiu išvykti į Vilniaus bei Kauno gubernijas trims mėnesiams ir todėl, pridėjęs 90 kp. vertės herbinį popierių, nuolankiausiai prašau, kad būtų liepta leisti mane trims mėnesiams į minėtąsias gubernijas ir aprūpinti reikiamu pažymėjimu.

1850 m. birželio mėn.

Skirta įteikti Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokuroro žiniai.

Kanceliarijos pastaba: (Gauta) birželio 13 d.

Rezoliucija: Pateikti p. Teisingumo ministerijos valdytojui.

8. 1850 m. birželio 29 d. S. Daukanto atostogų pažymėjimas

№ 703. По указу Его Величества Государя Императора Николая Павловича, Самодержца Всероссийского и прочая, и прочая, и прочая.

Предъявитель сего служащий в 1 отд(елении) 3 д(епартамен)та Прав(ительствующего) сената помощником метриканта коллежский асессор Довконт уволен в отпуск в Виленскую и Ковенскую губернии сроком от помянутого числа на три месяца, почему и благоволено было ему, г. Довконту, как туда, так и обратно чинить свободный пропуск.

Дан в С. Петербурге июня 29 дня 1850 года.

Nuorašas: RVIA. F. 1347. Ap. 94. B. 237. L. 3.

VERTIMAS

Nr. 703. Jo Didenybės Valdovo Imperatoriaus Nikolajaus Pavlovičiaus, visos Rusijos Monarcho ir t.t. ir t.t., įsaku

Šio pateikėjas kolegijos asesorius Daukantas, tarnaująs Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriuje metrikanto padėjėju, paleidžiamas

* Diena nepažymėta.

15. 1851 m. balandžio 18 d. Nr. 1173. E. Kauno gubernijos prokuroro p. raštas Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokurorui. Atsako į raštą Nr. 254. Siunčia S.

Daukanto raštišką paliudijimą, kad atestatą gavo (žr. 12 dok.) (Tėn pat. L. 26. Originalas).

16. 1851 m. lapkričio 29 d. Nr. 1123. Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokuroro raštas Kauno gubernijos valdybai. Prašo pranešti S. Daukantui Varniuose, kad jam paskirta 42,9 sidabro rb. pensija per metus, kurią reikia atsiimti iš Telšių apskrities iždinės (Tėn pat. L. 34. Siunčiamojo rašto nuorašas).

17. 1851 m. gruodžio 15 d. Nr. 24863. Kauno gubernatoriaus (per Kauno gubernijos valdybą) raštas Peterburgo (!) oberprokurorui. Atsiliepiant į šį raštą Nr. 1123, S. Daukantui apie pensiją pranešti įpareigtas žemskinis teismas (Tėn pat. L. 36. Originalas).

18. 1852 m. sausio 14 d. Nr. 62. Valdančiojo senato 5 departamento 2 skyriaus oberprokuroro raštinės raštas šio senato 3 departamento 1 skyriaus prokurorui. Persiunčia pagal priklausomybę Kauno gubernatoriaus raštą Nr. 24863 (Tėn pat. L. 35. Originalas).

19. 1852 m. sausio 11 d. Kauno gubernatoriaus (per Kauno gubernijos valdybą) raštas Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus e. prokuroro p. Atsako į raštą Nr. 1123 ir papildo savo raštą Nr. 24863. Kaip pranešė Telšių žemskinis teismas, S. Daukantui apie pensijos paskyrimą pranešta (Tėn pat. L. 37. Originalas).

atostogų į Vilniaus ir Kauno gubernijas nuo šios dienos trims mėnesiams, todėl jam, Daukantui, maloningai leista laisvai vykti ten ir atgal.

Duota S. Peterburge 1850 m. birželio 29 d.

9. 1850 m. gruodžio 12 d. Prašymas carui atleisti iš tarnybos, skirti pensiją su teise nešioti turėtają uniformą ir išduoti tarnybos atestatą

Всепокорнейший, Державнейший, Великий Государь
Император Николай Павлович, Самодержец Всероссийский,
Государь Всемилоостивейший,

Просит помощник метриканта коллежский асессор Семен Егорова сын Довконт, а в чем мое прошение, тому следует пункты:

1. О приключившейся мне во время отпуска болезни представляемо было по начальству формальное медицинское свидетельство, выданное на законном основании тельшевским городовым врачом 25 прошлого августа за № 196³, при бытности присутствовавшей освидетельствованию моей болезни полиции.

2. Болезнь эта, не позволившая мне явиться к должности после истечения срока отпуска, усиливаясь час от часу более, когда наконец до такой дошла степени, что я не в силах уже продолжать государственную службу, то с представлением одного листа 90 копеечной гербовой бумаги всепокорнейше прошу:

Дабы повелено было уволить меня вовсе от службы и назначить следуемый мне по закону пожизненный пенсион за двадцатипятилетнее беспорочное служение мое, с производством такового Ковенской губернии из тельшевского уездного казначейства; при том дозволить мне носить мундир того места, в котором я прослужил более 16-ти лет и выдать мне на прилагаемой гербовой бумаге заслуженный аттестат с приложением формулярного моего списка.

12 декабря 1850 года.

К поданию надлежит в первое отделение Правительствующего сената третьего департамента.

Сие прошение писал и сочинял дворянин Алоизии
Дионизиева сын Мацкевич.

Помощник метриканта коллежский асессор

Семен Егоров сын Довконт

Место жительства: Ковенской губернии Тельшевского уезда
в м. Ворнях.

Kanceliarijos pastaba: 1. Получ(ено) 20 декабря 1850 г. 2. С одним листом гербовой бумаги 90 коп. достоинства. Экзекутор Щуров.

Rezoliucija: Представить г. управ(ляющему) Министерством юстиции.

Originalas: RVIA. F. 1347. AP. 94. B. 237. L. 34. Nuorašas: Ten pat. L. 7.

VERTIMAS

Uoliausiasis, Galingiausiasis, Didysis Valdove Imperatoriau Nikolajau Pavlovičiau, Visos Rusijos Monarche, Maloningiausiasis Viešpatie,

Prašo metrikanto padėjėjas kolegijos asesorius Simonas, Jurgio s., Daukantas, o ko aš prašau, sako šie punktai:

1. Per atostogas, man susirgus, buvo prisiųstas per vyresnybę formalus medicinos pažymėjimas Nr. 196³, kurį nustatyta tvarka praėjusio, rugpjūčio, mėnesio 25 d. išdavė Telšių miesto gydytojas, per patikrinimą dalyvaujant policijai.

2. Liga, neleidusi man laiku grįžti į tarnybą po atostogų, vis stiprėjo, kol pasiekė tokį laipsnį, kad aš nebeturiu jėgų tęsti valstybinę tarnybą. Dėl to pristatęs vieną 90 sidabro kp. vertės herbinio popieriaus lapą, nuolankiausiai prašau, kad būtų liepta visiškai atleisti mane iš tarnybos ir paskirti priklausančią man pagal įstatymą pensiją ligi gyvos galvos už sąžiningą dvidešimt penkerių metų tarnybą. Pensiją mokėti iš Telšių apskrities iždinės. Be to, leisti dėvėti mundurą tos įstaigos, kurioje aš išstarnavau daugiau kaip 16 metų ir išduoti mano pridėtame herbiniam popieriuje tarnybos atestatą su formuliariiniu sąrašu.

1850 m. gruodžio 12 d.

Skirtas įteikti Valdančiojo senato 3-ojo departamento pirmajam skyriui.

Šį prašymą rašė ir kūrė bajoras Aloyzas, Dionizo s., Mackevičius.

Metrikanto padėjėjas kolegijos asesorius Simonas, Jurgio s.,

Daukantas

Gyvenu Kauno gubernijos Telšių apskrities Varnių m(iestelyje).

Kanceliarijos pastabos: 1. Gauta 1850 m. gruodžio 20 d. 2. Su vienu 90

sidabro kp. vertės herbiniio popieriaus lapu. Egzekutorius Ščiurovas.
Rezoliucija: Pateikti p. Teisingumo ministerijos valdytojui.

10. 1850 m. rugpjūčio 25 d. S. Daukanto ligos liudijimas

Копия
Свидетельство

В следствие отношения Тельшевского городнического правления от 25 августа сего 1850 года с № 351-м, я при бытности г-на городничего свидетельствовал болезненное состояние находящегося в отпуску служащего в Правит(ельствующем) сенате, 3-го д(епартамен)та в 1 отдел(ении), помощника метриканта коллежского асессора Семена Довконта, пользующегося у здешних медиков от приключившейся ему*. По осмотре коего оказалось следующее: 1-ое, он, Довконт, страдая от нескольких уже лет сильными приступами гемороя, произошедшего и усилившегося от сидячей жизни при его письменных занятиях, получил столь сильное расслабление и потемнение зрения, что теперь он не может ни читать, ни даже выходить на малейший ветер без значительного ожесточения болезни его глаз, и во 2-х, по причине сего же гемороя он страдает значительным расслаблением пищеварительных органов и имеет столь сильные приливы крови в голову, что иногда претерпевает головокружение, хотя от столь сильных и почти неизлечимых недугов он придал себя тщательному лечению, однако же в течении его отпуска не предвидится надежда к его выздоровлению.

В подписом моем и приложением казенной печати удостоверяю.

1850 года августа 25 дня. Г. Тельши.

Подписал: тельшевский городской врач коллежский асессор
М. Иозефович.

При освидетельствовании находился тельшевский
городничий армии майор Г. Рудич.

VERTIMAS

Nuorašas

Liudijimas

Remdamasis Telšių gorodničiaus valdybos 1850 m. rugpjūčio 25 d. raštu Nr. 351, aš, dalyvaujant gorodničiui, apžiūrėjau kaip ligonį atostogaujantį Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus tarnautoją metrikanto padėjėją kolegijos asesorių Simoną Daukantą, kuris gydomi pas vietos medikus. Jį apžiūrėjęs nustaciau: 1) jis, Daukantas, jau keletą metų kenčia nuo smarkiai pasikartojančio hemorojaus, atsiradusio ir sustiprėjusio nuo rašto darbais užimto sėdimąjo gyvenimo, ir taip nusilpo jo sveikata bei prislopo regėjimas, kad dabar negali nė išeiti į vėju dvelkiantį orą, jei nori labai nepakenkti akių ligai, ir 2) dėl šio hemorojaus yra smarkiai pakenkti virškinimo organai ir kartais taip priplūsta kraujo į galvą, kad ji ima svaigti. Nuo šių didelių ir beveik neišgydomų ligų jis atidžiai ėmė gydytis, tačiau nėra vilties, kad per atostogų laiką spės pasveikti.

Liudiju savo parašu ir pridėtu tarnybiniu antspaudu.

1850 m. rugpjūčio 25 d. Telšių miestas.

Pasirašė: Telšių miesto gydytojas kolegijos asesorius M. Jozefovičius.

Apžiūrėjimo metu dalyvavo Telšių gorodničius armijos majoras
G. Rudičius.

11. 1851 m. kovo 13 d. S. Daukanto tarnybos atestatas

Аттестат

По указу Его императорского величества дан сей служившему в 1 отделении 3 д(епартамен)та Прав(ительствующего) сената помощником метриканта коллежскому ассессору Симону Егоровичу Довконту в том, что, как из формулярного списка о службе его видно, от роду имеет 58 лет, вероисповедания римско-католического, происходит из дворян, имения никакого не значится. По получении степени магистра прав в Императорском Виленском университете, в службу вступил в канцелярию

* Čia ir toliau netaisyklinga kalba netaisoma.

рижского военного губернатора 1825 года декабря 20-го. Указом Правительствующего сената от 21 июля 1826 г. переименован в 9-ый класс со старшинством с 20 декабря 1825 года. По именному Высочайшему указу, данному Правительствующему сенату в 6 день апреля 1834 г., произведен в коллежские асессора со старшинством 1831 (г.) декабря 31. По прошению его для определения к другим делам уволен 1834 (г.) ноября 26. Определен в канцелярию 1 департамента Правительствующего сената канцелярским чиновником на высший оклад жалованья 1835 (г.) марта 7. В 1836 году из оставшихся от неполного комплекта чиновников и канцелярских служителей (1) департамента Правительствующего сената суммы получил 150 руб. – 1837 (г.) апреля 1. Перемещен по распоряжению начальства в Литовскую метрику, состоящую при 1 отделении 3 департамента Правительствующего сената помощником метриканта, за участие в составлении описи хранящимся в Литовской метрике актам Всемилостивейше награжден годовым окладом жалованья – 1839 (г.) июля 16. Получил знак отличия беспорочной службы за XV лет достоинства 1843 (г.) августа 22. По случаю увольнения в отпуск метриканта Малевского исправлял его должность с 23 июля по 1-е декабря 1843 г. По представлению начальства по положению Комитета гг. министров, Высочайше утвержденному в 9-ый день сентября 1844 г., получил в награду 100 руб. серебром 1844 (г.) сентября 9-ого. Получил знак отличия беспорочной службы за XX лет достоинства при грамоте за № 2087-м 1848 (г.) августа 22-го. А Высочайшим приказом по гражданскому ведомству за № 25, согласно прошению, уволен от службы 1851 (г.) февраля 4. В походах, штрафах, под судом, следствием не был. К продолжению службы аттестовался способным и достойным. В отпусках был в 1828 году на 28 дней, 1829 (г.) на 28, 1834 (г.) на 28 дней и на срок являлся, в 1844 (г.) – на 28 дней, но по болезни, засвидетельствованной местным начальством, просрочил один месяц и 3 дня, и в 1850 году - с 29 июня на три месяца, но до истечения срока представил удостоверение врача о болезни, препятствовавшей ему явиться к должности, а 20 декабря прислал просьбу об увольнении его вовсе от службы. В отставке был без награждения чином с 26

ноября 1834 (г.) по 7 марта 1835 года. Холост. Таким же случаем, кои бы лишали его права на перемену знака отличия беспорочной службы, не подвергался. О производстве же чиновнику Довконту следуемой по закону пенсии представлено г. управ(ляюще)му Мин(истром) юстиции.

Во уверение чего и дан сей аттестат г. Довконту за нижеследующим подписанием и приложением печати канцелярии 1 от(деления) 3 д(епартамен)та Прав(ительствующего) сената.

Марта 13 дня 1851 года.

Nuorašas: RVIA. F. 1347. Ap. 94. B. 237. L. 14–15.

VERTIMAS

Atestatas

Jo imperatoriškosios didenybės įsaku šis (atestatas) išduotas Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus tarnautojui metrikanto padėjėjui Simonui, Jurgio s., Daukantui. Kaip iš jo tarnybos formuliarinio sąrašo matyti, jis turi 58 metus amžiaus, Romos katalikų tikėjimo, kilęs iš bajorų, jokio turto nenurodyta. Vilniaus imperatoriškajame universitete gavęs teisių magistro laipsnį, 1825 m. gruodžio 20 d. stojo tarnauti į Rygos karinio gubernatoriaus kanceliariją. Valdančiojo senato 1826 m. liepos 21 d. įsaku pakeltas į IX (tarnautojų) klasę, skaičiuojant terminą nuo 1825 m. gruodžio 20 d. Vardiniu Valdovo įsaku, 1834 m. balandžio 6 d. duotu Valdančiajam senatui, pakeltas kolegijos asesoriumi, skaičiuojant terminą nuo 1831 m. gruodžio 31 d. Jo paties prašymu, norint susirasti kitą užsiėmimą, atleistas 1834 m. lapkričio 26 d. 1835 m. kovo 7 d. priimtas Valdančiojo senato 1 departamento kanceliarijos tarnautoju su aukščiausia alga. 1837 m. balandžio 1 d. iš 1836 metų (lėšų) likučių dėl nepilnos Valdančiojo senato 1 departamento valdininkų ir kanceliarijos tarnautojų sudėties gavo 150 rb. Vyresnybės patvarkymu perkeltas metrikanto padėjėju į Lietuvos metriką, esančią Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriuje, 1839 m. liepos 16 d. Valdovo apdovanotas metinės algos dydžio suma už dalyvavimą sudarant Lietuvos metrikoje saugomų aktų apyrašus. 1843 m. rugpjūčio 22 d. gavo pasižymėjimo ženklą už 15 metų nepriekaištingą tarnybą. Metrikantą Malevskį atleidus atostogų, 1843 m. liepos 23 d. – gruodžio 1 d. ėjo jo pareigas. Remiantis 1844 m. rugsėjo 9 d. Valdovo patvirtintu

vyresnybės pristatymu pagal p. Ministrų komiteto priimtas taisykles, gavo 100 sidabro rb. dovaną. 1848 m. rugpjūčio 22 d. gavo pasižymėjimo ženklą su raštu Nr. 2087 už 20 metų nepriekaištingą tarnybą. Pačiam prašant Valdovo įsakymu civilinės tarnybos srityje Nr. 25 atleistas iš tarnybos nuo 1851 m. vasario 4 d. Karo žygiuose nedalyvavo, pabaudomis nebaustas, neteistas ir netardytas. Tarnybos metu buvo atestuojamas kaip gabus ir tinkamas. Atostogų 1828 m. buvo 28 dienas, 1929 m. – 28, 1834 m. – 28 ir grįždavo laiku, 1844 m. buvo 28 dienas, bet dėl ligos, paliudytos vietos vyresnybės, pavėlavo vieną mėnesį ir tris dienas, ir 1850 m. atostogų gavo nuo birželio 29 d. tris mėnesius, bet nepasibaigus terminui pristatė gydytojo liudijimą, kad dėl ligos trukdymo negali grįžti į tarnybą, o gruodžio 20 d. atsiuntė prašymą, kad būtų visiškai atleistas. Atsistatydinęs buvo be apdovanojimo laipsniu nuo 1834 m. lapkričio 26 d. iki 1835 m. kovo 7 d. Viengungis. Tokių atvejų, kad būtų netekęs teisės gauti aukštesnį pasižymėjimo dėl nepriekaištingos tarnybos ženklą, neturėjo. Dėl valdininkui Daukantui įstatymo numatytos pensijos paskyrimo kreiptasi į p. Teisingumo ministerijos valdytoją.

Šitai liudijant, p. Daukantui išduotas šis atestatas su žemiau esančiais parašais ir Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus antspaudu.

1851 m. kovo 13 d.

12. 1851 m. balandžio 2 d. S. Daukanto raštiškas patvirtinimas, kad tarnybos atestatą gavo

1851 года апреля 2 дня. Нижеподписавшийся даю свою расписку в том, что аттестат канцелярии 1 отделения 3 департамента Правительствующего сената от 13 марта за № 253⁴ о службе моей сего числа принял.

Коллежский асессор Семен Довконт
Подписку заверяю пристав Ф. Шукевич

Originalas: RVIA. F. 1347. Ap. 94. B. 237. L. 27.

VERTIMAS

1851 m. balandžio 2 d. Aš, žemiau pasirašęs, duodu šį raštelį, kad Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus kanceliarijos kovo 13 d. mano tarnybos atestatą Nr. 253⁴ gavau.

Kolegijos asesorius Simonas Daukantas
Parašą tvirtinu. – pristavas P. Šukevičius

13. 1851 m. birželio mėn. Prašymas carui, kaip lydraštis prie pažymos apie ligą, dėl pensijos skyrimo

Всепресветлейший, Державнейший, Великий Государь Император Николай Павлович, Самодержец Всероссийский, Государь Всемиловитивейший!

Просит уволенный от службы помощник метриканта 1-го отделения 3-го департамента Правительствующего сената коллежский асессор Семен Егоров сын Довконт о нижеследующем:

Ковенская врачебная управа, освидетельствовав мою болезнь, выдала мне свидетельство о моих недугах⁵, каковые прилагая при сем, всепокорнейше прошу:

Дабы повелено было сие свидетельство о болезни моей препроводить по принадлежности для назначения мне законного пенсионера за мою беспорочную службу и уволенному по болезни.

1851-го года июня дня*.

К подаче надлежит Правительствующего сената 3-го департамента в 1-ое отделение по делам обер-прокурора.

Прошение сие сочинял и писал сам проситель, коллежский асессор Семен Егоров сын Довконт руку приложил. Жительство имею в Ковенской губернии Тельшевского уезда в местечке Ворни.

Kanceliarijos pastaba: Получено 5 августа 1851 г.

Rezoliucija: Представить г. министру юстиции.

Originalas: RVIA. F. 1347. Ap. 94. B. 237. L. 28.

* Diena nepažymėta.

³ Žr. 10 dok.

⁴ Žr. 11 dok.

VERTIMAS

Šviesiausiasis, Galingiausiasis, Didysis Valdove Imperatoriau Nikolajau Pavlovičiaui, Visos Rusijos Monarche, Maloningiausiasis Viešpatie!

Prašo atleistas iš tarnybos Valdančiojo senato 3-ojo departamento 1-ojo skyriaus metrikanto padėjėjas kolegijos asesorius Simonas, Jurgio s., Daukantas dėl sekančio dalyko.

Kauno gydymo valdyba, nustačiusi mano ligą, išdavė liudijimą apie mano negalią⁵, kurį pridėdamas nuolankiausiai prašau, kad būtų liepta šį liudijimą apie mano ligą perduoti pagal paskirtį dėl įstatymu nustatytos pensijos paskyrimo už nepriekaištingą mano tarnybą ir kaip atleistam dėl ligos.

1851 m. birželio mėn.

Skirta įteikti Valdančiojo senato 3-ojo departamento 1-ojo skyriaus oberprokuroro dispozicijai.

Šį prašymą kūrė ir rašė pats prašytojas kolegijos asessorius Simonas, Jurgio s., Daukantas, ir pasirašė.

Gyvenu Kauno gubernijos Telšių apskrities Varnių miestelyje.

Kanceliarijos pastaba: Gauta 1851 m. rugpjūčio 5 d.

Rezoliucija: Pateikti p. teisingumo ministrui.

14. 1851 m. liepos 21 d. S. Daukanto ligos aprašymas

Свидетельство

Нижеподписавшийся сим свидетельствую, что уволенный от службы помощник метриканта 1-го отделения 3-го департамента Правительствующего сената коллежский ассессор Семен Егоров сын Довконт во время прохождения службы с 1825 по 1834 (г.) в г. Риге одержим был завалом печени, а при постоянном занятии делами часто страдал жестокою болью в пояснице, последствием чего было открытие неправильное гемороя из мочевого пузыря с кровью. В продолжении этого времени постигнут перемежающею лихорадкою тридневною, которая лишь после пяти месяцев прекратилась.

Во время пребывания в Санкт-Петербурге с 1834-го по 1850 год, а именно: в 1845 году, (в) начальных числ(ах) генваря м(еся)ца случился ему сильный пострел в голову, от чего

последовала несносная тоска, печаль и страх, удручающие его, а всякий шум, продолжительное чтение, разговор наводило головную боль, головокружение с явственным приливом крови к голове, а при занятии письменными делами и тоже от пыли, отделяющейся от слежалых бумаг, глаза краснели и оставляло зрение. Засим по истечении двух месяцев начал ощущать несносный, палящий жар с болью в нижних конечностях, а паче в пятках, от чего состояние его здоровья заметно расстроилось и уже более трех лет страдает постоянно ломом в (су)ставах ног и сухожилиях, паче в осеннее и зимовое время года: иногда появляется заметная опухоль в ногах с синими пятнами, а в коленях чувствует тугость, болящею при вставании со стулья, что проходит после непродолжительного движения тела.

Из всего заключить следует, что болезнь его, г. коллежского асессора Семена Довконта, есть геморойдально-артрического свойства, сопряженная с завалом внутренностей, от чего больной, при употреблении разных средств не получая ожидаемого успеха за расслабленным здоровьем и зрением при пожилых летах, 58 от роду, находится не в состоянии дальше продолжать службу.

Во уверение чего сие подписом с приложением герба моего печати утверждаю.

г. Ковно, июля 21 дня 1851-го года.

Член Ковенской врачебной управы доктор медицины и
акушер надворный советник А. Фишер
Raudono lako herbiniis antspaudas

Ковенская врачебная управа, рассмотрев настоящее свидетельство, нашла, что по описанным в оном страданиям коллежский асессор Довконт продолжать службы не в состоянии и на основании 91 ст(атьи) т(ома) 3 Устава о пенс(иях) и единов(ременных) пособ(иях) Св(ода) зак(онов) 1842 года может воспользоваться пенсиею. В чем надлежащею подписью с приложением казенной печати удостоверяется.

Г. Ковно, июля 21 дня 1851 года,

Инспектор коллежский советник И. Годлевский
Оператор коллежский советник М. Сохацкий

Акушер надворный советник А. Фишер

Письмоводитель А. Жакович

Raudono lako antspaudas: Ковенской врачебной управы

Originalas: RVIA. F. 1347. Ap. 94. B. 237. L. 29–30.

VERTIMAS

Liudijimas

Žemiau pasirašęs, šiuo liudiju, kad atleistas iš tarnybos Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus metrikanto padėjėjas kolegijos asesorius Simonas, Jurgio s., Daukantas, nuo 1825 iki 1834 metų tarnaudamas Rygoje, sirgo kepenų užslūgimu ir, nuolat dirbdamas, kentėjo aštrų skausmą strėnose. Dėl to prasidėjo netaisyklinga hemoragija iš šlapimo pūslės. Tuo pačiu metu buvo užkluptas drugio, besikartojančio kas tris dienas, kuris baigėsi tik po 5 mėnesių.

Sankt Peterburge, tarp 1834 ir 1850 metų, o būtent 1845 m. sausio mėnesio pradžioje, ištiko smarki galvos apopleksija, ir dėl to prasidėjo nepakeliamas ilgesys, liūdesys ir baimė, slegiantys jį, o nuo bet kokio triukšmo, ilgo skaitymo, pokalbio galva imdavo skaudėti, svaigti, pakildavo kraujospūdis. Darbuojantis prie senų popierių, nuo dulkių parausdavo akys, apsildavo regėjimas. Paskui po dviejų mėnesių prasidėjo nepakeliamas karštis ir skausmas žemutinėse galūnėse, ypač kulnuose. Dėl to jo sveikata aiškiai pairi ir jau daugiau kaip trejus metus jį nuolat kamuoja sąnarių ir sausgyslių skausmai, ypač rudenį ir žiemą. Kartais pastebimi kojų sutinimai ir pasirodo mėlynos dėmės, o keliantis nuo kėdės, keliai sunkiai, su skausmu lankstosi, bet greit išsijudina.

Iš viso ko seka, kad jis, p. kolegijos asesorius Simonas Daukantas, serga hemoroidinio – arterinio pobūdžio su vidurių užslūgimu liga. Dėl to ligonis, nors naudojasi įvairiomis priemonėmis, nesveiksta, būdamas silpnos sveikatos bei regėjimo ir jau pagyvenusio amžiaus, nebegali daugiau eiti tarnybos.

Šitai tvirtindamas pasirašau ir pridedu antspaudą su savo herbu.

Kaunas, 1851 m. liepos 21 d.

Kauno gydymo valdybos narys medicinos daktaras ir akušeris rūmų
patarėjas A. Fišeris

Raudono lako herbinis antspaudas

Kauno gydymo valdyba, išnagrinėjusi šį liudijimą, nustatė, kad iš aprašytųjų nusiskundimų matyti, jog kolegijos asesorius Daukantas tęsti tarnybos nepajėgia, ir, remiantis 1842 metų Įstatymų sąvado Pensijų ir vienkartinųjų pašalpų nuostatų trečiojo tomo 91 straipsniu, gali gauti pensiją. Šitai pažymime reikiamais parašais ir valdiniu antspaudu.

Kaunas, 1851 metų liepos 21 dieną
 Inspektorius kolegijos patarėjas I. Godlevskis
 Operatorius kolegijos patarėjas M. Sochackis
 Akušeris rūmų patarėjas A. Fišeris
 Raštvedys A. Žakovičius
Raudono lako antspaudas: Kauno gydymo valdybos.

15. 1851 m. rugsėjo 24 d. Finansų viceministro pranešimas Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus oberprokurorui apie pensijos paskyrimą S. Daukantui

Министерство юстиции. Департамент. Отделение 1. Стол 3.
 Сентябрь 24 дня 1851 года. № 19681. С. Петербург.
 Господину исправляющему должность обер-прокурора 1-го
 отделения 3 департамента Правительствующего сената.
 Ответ на № 252.

По Высочайше утвержденной в 25 день минувшего августа ведомости Министерства юстиции за январскую треть сего, 1851 года назначена пенсия служившему помощником метриканта 1-го отделения 3 департамента Правительствующего сената коллежскому ассессору Симону Довконту по 42 руб. 90 коп. серебром в год с 4 февраля 1851 года с производством сей пенсии из Тельшевского уездного казначейства, о чем сообщено уже к исполнению из Комитета гг. министров г. министру финансов.

Департамент министра юстиции имеет честь о сем Вас, Милостивый государь, уведомить, возвращая прошение Довконта.

Вице-директор Н. Шумаков
 Начальник отделения (*parašas neįskaitomas*)

Rezoliucija: Объявить г. Довконту.

Originalas: RVIA. F. 1347. Ap. 94. B. 237. L. 32.

VERTIMAS

Teisingumo ministerija. Departamentas. 1 skyrius. 3 poskyris. 1851 m.
rugsėjo 24 d. Nr. 19681. S. Peterburgas.

Ponui einančiam Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus
oberprokuroro pareigas.

Atsakymas į (rašta) Nr. 252.

Praėjusio, rugpjūčio, mėnesio 28 d. Valdovo patvirtintu Teisingumo
ministerijos pirmojo 1851 metų trečdaliu žiniaraščiu tarnavusiam
Valdančiojo senato 3 departamento 1 skyriaus metrikanto padėjėju
kolegijos asesoriumi Simonui Daukantui paskirta 42 sidabro rb. 90 kp. pensija
per metus, mokant ją iš Telšių apskrities iždinės. Šitai vykdymui jau pranešė
p. Ministrų komitetas p. finansų ministrui.

Teisingumo ministro departamentas turi garbės Jums, Maloningasis pone,
pranešti, drauge gražindamas Daukanto prašymą.

Vicedirektorius N. Šumakovas
Skyriaus viršininkas (*parašas neįskaitomas*)

Rezoliucija: Pranešti p. Daukantui.